

TELEVİZYON VE İNTERNETİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDE ETKİLERİ

Gizem YILDIZ;Psk.Dan.Rhb.Öğt.

Televizyon göze ve kulağa hitap etmesi nedeniyle çekici ve etkili bir eğitim öğretim aracıdır.Bu nedenle televizyonda yayınlanan programların çocuklar üzerindeki olumlu-olumsuz etkileri tartışma konusudur.

Televizyonun çocuklar için eğitici-öğretici özelliği

Nitelikli programlar olduğunda çocuklar televizyondan belli bilgileri edinirler. Sayıları, şekilleri ve renkleri tanıtan, kelime hazinesini arttıran ve konuşma becerilerini geliştiren eğitici programlar vardır.

Bunların dışında ev hayvanlarının bakımı gibi sözle anlatılmayan bilgileri, görgü kurallarını öğrenirler.

Kendi yaşamlarında olmayan (Örneğin; çiftlikte yaşayan bir çocuk şehirdeki yaşam tarzını) ancak gerçek dünyaya ait hayatında olmayan bilgileri de edinirler.

Televizyonun çocuklar üzerinde olumsuz etkileri

Yemek ve uyku düzeninin aksatır (yemek yerken televizyon izler, çiğnemediği yutar- uyku saati gecikir)

Çocukları hareketsizleştirir, enerjisini boşaltamayan çocuk gergin ve sinirli olur

Dersten çok televizyona vakit ayırır; kitap okumak, araştırma ve ödevlerini yapmak için yeterli zaman kalmaz, okul başarısı düşer.

Televizyon ilgi çekici, heyecan verici, keyifli iken okul kitapları ilgisini çekmez; okul ve ders kitapları sıkıcı gelmeye başlar, okuldan ve derslerden soğur, uzaklaşır.

Ailece geçirilen zamanı azaltır, birbirleriyle ilişkileri kısıtlar; aile üyeleri diğerlerinin hayatlarıyla ilgilenmez, sıkıntı ve sevinçlerini paylaşmalarına fırsat kalmaz.Paylaşım azaldığı için birbirlerine karşı sevecenlik, yardımlaşma, hoşgörü duygusu azalır

Anne-babaların çocuklarının eğitim-öğretimine ayıracakları zamana engel olur. Çocuğun ihtiyacı olan ilgiyi gösteremez.

Suçla ilişkin davranışlar, şiddet ve işkence içerikli sahneler zamanla çocuğun iyi duygularını köreltir; acıma ve insancıl duygularının gelişmesine engel olur

Çocuklar bu tür yıkıcı davranışları normal görmeye başlar

Saldırgan davranış gösteren film karakterlerini örnek alır, benzeri davranışlar sergiler

Çocuklar sevgi, saygı, fedakarlık, dürüstlük, yardımlaşma, hoşgörü gibi insani değerler yerine zengin olmak, kuvvetli olmak, insanlar üzerinde hakimiyet kurmayı değerli görür, amaç edinirler

Sosyal etkinliklerden mahrum kaldığı için kişiler arası iletişim becerilerinin gelişmesini engeller

Televizyonda orun çözme yöntemi olarak kaba kuvvet kullanmayı görür Dolayısıyla öfkesini kontrol etmeyi, yaşadığı sorunlara çözüm bulmayı öğrenemez. İnsan ilişkilerinde sorun yaşamaya başlar.

Şiddet, işkence, adam öldürme v.b. sahneleri izleyen çocuklarda çeşitli gerginlik, endişe, korku, kaygı ve huzursuzluk uyku bozuklukları, kabus görme alt ıslatma, tırnak yeme, öfke nöbetleri gibi davranış bozuklukları görülür.

Bu konuda anne babalara öneriler

Eve bir çok televizyon yerleştirmeyin; tek televizyonda birbirinizin istek ve ihtiyaçlarını göz önüne alarak demokratik bir şekilde program seçin. Böylece hem çocuklarınızın izlediği programları kontrol etmiş olursunuz hem de yanlış görüntüler üzerine konuşma fırsatınız olur.

Yemek esnasında televizyonunuzu kapatın; aile sıcaklığını yaşayın

Kaliteli programlar izleyerek çocuğunuza olumlu örnek olun

Televizyonunuzu sürekli açık tutmayın, izleyeceğiniz programları önceden belirleyerek başlama saatinde açıp bitiminde kapatın

Çocuklarınızla sohbet etmek, okul ihtiyaç ve sorumluluklarıyla ilgilenmek için vakit ayırın.

Çocuğunuzu televizyondan başka bir uğraşla ilgilenmesi için yönlendirin. Mümkünse spor ve sanatla ilgili etkinliklere katılmasını sağlayın

Çocuğunuzun seyredeceği programın ya da çizgi filmin ona uygun olup olmadığına siz karar verin

Çocuğunuz yanlışlıkla kanlı olayların olduğu bir sahneye denk geldiyse hemen kanalı değiştirmek yerine, gördükleri üzerine birkaç kelime konuşun.

6-7 yaşına doğru onun çizgi filmlerden başka şeyler izlemesine izin verdiğinizde bazı temel bilgileri açıklayın. Örneğin, ona filmle gerçeği ayırt etmesini öğretin; 'Birbirleriyle kavga edenler aslında rol yapıyor', 'Bütün bunlar aslında sana akşamları okuduğum masallar gibi gerçek olmayan şeyler', 'Örneğin gördüğün bu kan aslında ketçap' gibi..."

Sonuç olarak

- Doğru programlar izleyerek ve
- Televizyona esir olmadan, uygun zaman ayırarak
- Televizyondan geliştirici bir araç olarak yararlanılabilir.

İNTERNETİN YAŞAMIMIZDA YERİ

Çağımızda bilgisayarlar ve internet, bilgilenme, işlem yürütme, haberleşme, eğitim ve eğlence özellikleriyle hayatımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur.

İnternetin, öğrencilerin eğitiminde büyük yararları olduğu gerçektir. Özellikle ödev yaparken, yeni bir konunun araştırmasını yaparken büyük kolaylıklar getirmektedir.

İnternet kullanımları, ergenin sosyalleşme süreci içinde, kendini tanıması, kendi doğru ve yanlışlarını, yaşam değerlerini bulması için başka sosyal yaşantılara ek olarak kullandığı birer araçtır.

İnternet yararlı olduğu kadar kontrolsüz kullanıldığında bazı tehlikeleri de beraberinde getirmektedir

Bağımlılık belirtileri

Her gün internete bağlanmak-İnternete bağlı iken zamanın farkında olmamak

Srulduğunda ise inkar etmek veya yalan söylemek.

Bilgisayarın başında bu kadar fazla zaman geçirildiği için suçluluk duyma ve büyük bir zevk alma arasında gidip gelmek.

İçe kapanma -İnsanlarla iletişimde göz temasının kesilmesi.

Toplumsal yaşamdan, yaşlılarından uzaklaşma
Dostları tarafından anlaşılama duygusuna kapılma
Spor faaliyetlerinden ve sosyal aktivitelerden uzaklaşma.
Tekrarlanan beden hareketleri (ileri geri sallanma, parmakları gereksiz yere oynatma, dönme) ya da kendi kendine konuşma.

Çocuklar için zararlı siteler

Çocukların kendileri için zararlı olabilecek sitelere girip ruhsal açıdan etkilenmeleri de söz konusudur.Çocuklar yaşları gereği henüz hazır olmadıkları bir konuda öğrendiklerini değerlendiremezler, yanlış kanılara kapılabilirler. Bu onların bilinç altını, duygularını davranışlarını olumsuz etkiler.

İnternet Kafelerde kontrolsüz kalan çocuğun karşısına pornografi, uyuşturucu, alkol,kumar-bahis, hırsızlık veya yasadışı örgütlere ait siteler çıkabilmektedir.

Kişilik gelişimlerine ve sosyal yaşantılarına olumsuz etkisi

Uzun süre internette chat yapan çocukların gerçek hayatta arkadaş edinme sıkıntısı çektiği yapılan araştırmalarla saptanmıştır.
Bu çocuklar, giderek toplumda iletişim kurmakta zorlanmakta, topluma karşı olumsuz duygu ve düşünceler beslemeye başlamaktadır.

Ne yapılmalı?

Bu olumsuzluklara bakıp bilgisayarı kaldırmak yerine, olumsuzlukları ortadan kaldırmak gerekir; bunun için de çocuklarımızı ve gençlerimizi bilinçlendirmeliyiz. Bütün dünyada kabul gören yaklaşım, en iyi denetimin ailede gerçekleşeceği şeklindedir. Çocuklara doğru kuralları öğretmekte başta anne babaya düşmektedir. Çocuğunuzun internette olumsuz görüntü ve bilgilerle karşılaşmaması için gerekli filtreleme programlarının bilgisayarda olmasını sağlamalısınız. bağımlılık haline gelmeden internet kullanımını makul ölçülerde sınırlamalısınız. Televizyon ve İnternet doğru kullanılmadığı takdirde çocuğun kişilik gelişimini, okul başarısını, sosyal ilişkilerini, yaşam değerlerini ve davranışlarını olumsuz yönde etkilemektedir.